

A Csillagösvényről*

BÖJTE CSABA erdélyi ferences szerzetes, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója és a Déva városában 1992-ben megnyitott árva-menhely első gondozója, nevelője.

Böjte atya, Csaba testvér ebben az évben már krisztusi kort ért el, 33 éves volt. A keresztény hagyományok szerint 33 évesen a legtöbb ember életében sorsfordító esemény következik be. Nos, a 33 éves Csaba testvér életét is új irányba terelte az 1992-es esztendő, amikor védelmébe és gondozásába vett szülői háttér nélküli, csellengő utcagyerekeket, és leszerelte azt a nevezetes lakatot egy, már évtizedek óta üresen álló ferences kolostor kapujáról. Ide költözött be védenccével. A román hatóságok – finom lesznek – rosszalották ezt a szerintük önkéntes beköltözést. Ne feledjük, ferences rendi kolostorban keresett menedéket a ferences Csaba testvér! A hivatal emberei többször felszólították az épület elhagyására. Böjte atya válasza az volt, hogy kilakoltatásuk esetén hajlék, felügyelet és gondozás nélkül maradnak a gyermekek, és ennek a következményeiért ország-világ előtt a román hatóságoknak kell vállalniuk a felelősséget.

Böjte atya vállalta az összeütközést a román hatalommal. Hitének szilárdsága mellett mi adott neki még erőt? Erőt adott neki szüleinek hányatott sorsa, édesapja korai halálának drámai története. Csaba testvért ez nem megalkuvóvá formálta, hanem megacélozta jellemét, és emiatt döntött a papi hivatás mellett is.

Böjte atya édesapja költő volt, és írt egy allegorikus verset, majd terjesztette a barátai, ismerősei között. A költemény mai szemmel nézve ártatlannak tűnhet: a vers egy hideg télről szól, amikor a kemény fagyoktól szenvednek az emberek, és a világot üvöltöző farkasok uralják. De ki kell tartani, mert hamarosan és elkerülhetetlenül jön a tavasz – zárta versét bizakodva a költő.

A román kommunista rendszer bírái a vers rejtett tartalma miatt hét esztendő börtönbüntetésre ítélték a vers íróját, Böjte atya édesapját. Ebből négy és fél évet letöltött, de a hírhedt szamosújvári börtönben elszenvedett kínzások és az ember-telen fogvatartási körülmények miatt a szabadulás után másfél hónap múlva meghalt.

Csaba testvér kitanulta az autóvillamosági szerelő szakmát, majd szakmunkásként dolgozott. Később egy bányába került, és a kegyetlenül nehéz munka mind a testét, mind a lelkét erősen megedzette.

1982-ben titokban jelentkezett a ferences rendbe. Felvették, és a teológiai tanulmányait Gyulafehérváron, majd Esztergomban végezte el. 1989-ben szentelték pappá. Széken és Dézsen szolgált, majd a krisztusi életkorban, 1992-ben Dévára került.

Amikor pappá szentelték, ezt a jelmondatot választotta: *„Isten azt akarja, hogy az emberiség egy nagy családot alkosson, s mindannyian egymásnak testvérei legyünk.”*

A kilencvenes évek elején összeomlott a romániai ipar, építőipar, százezrek váltak munkanélkülivé. A kenyérkereset kényszere miatt milliók vállaltak munkát Nyugat-Európa országaiban. Az elvándorlás, a létbizonytalanság, a szociális válság miatt családok ezrei estek szét, és egyre több gyermek került az utcára, és vált otthontalan csavargóvá. Krassó és Hunyad megyék a különösen súlyos szociális válságot elszenvedő területek közé tartoztak a bányászati és a kohászati vállalatok tömeges bezárása miatt. Csaba testvér a kellő időpontban és a kellő helyen – a Hunyad megyei Déván – üzent hadat a gyermekek nélkülözésének. Szeretettel és megértéssel közeledett a gyakran éhhalállal küzdő gyermekek felé. Ahogyan megírta: *„Megtapasztaltam, hogy az elvadult, utcára került gyerek nagyon goromba,*

* Elhangzott a Bethlen Gábor Alapítvány díjátadó ünnepségén, 2015. nov. 14-én, a Pesti Vigadóban.

gonosz tud lenni, és ha az ember őket elúzi, akkor nagyon kegyetlenekké válnak, de ha befogadom, és szépen megfürdetem, megetetem, majd iskolába viszem, akkor megnyugszik, és megérti, hogy mindaz, amit neki kell tanulnia, az az ő javát szolgálja. Hihetetlen gyorsan fel tudnak zárkózni ezek a gyermekek, és azt látom, hogy az »elveszett gyermek«, aki a társadalom számára probléma volt, a képzés által a társadalom gondjaira válasz lesz! Igen, bátran állítom, hogy képzés, nevelés által, ajándékká válik az árva gyermek!”

Az árvákat befogadó ferences rendi szerzetes hamarosan ismert lett Erdélyben, majd Magyarországon, a Kárpát-medencében, Nyugat-Európában és a tengeren túli magyar közösségekben. Az adományok megteremtették annak a lehetőségét, hogy Szovátn is megnyíljon egy új gyermekotthon, majd újabbak további településeken. Számadataik szerint az elmúlt két évtized alatt a Dévai Szent Ferenc Alapítvány 72 otthonába körülbelül 7000 gyermeket fogadtak be. Sokan közülük már felnőttként távoztak.

Jelenleg 82 helységben kétezer-háromszáznál is több gyermeket gondoznak. Az alapvető életfeltételek – a szállás, fűtés, ételmezés és ruházódás – biztosításán túlmenően a Dévai Szent Ferenc Alapítvány a taníttatásukkal, a pályaválasztásukkal is foglalkozik, amibe természetesen beletartozik a keresztény erkölcsi nevelésük is. Bőjte atya két évtized tapasztalatait így összegzi: „Több mint húsz éve árva gyermekeket nevelek, megtapasztaltam, hogy Isten selejtet nem teremt, ezért most is hiszem, hogy van jó megoldás. Hiszek a szeretet végső győzelmében.”

Hogy mi a szeretet? Erről Csaba testvér így vall: „A szeretet olyan, mint a gyógyszer. Nem jutalom. Nem annak kell adni, aki megérdemli, hanem annak, akinek szüksége van rá.”

Csaba testvér azt is érzékeli, s ezt a rendszerváltó évtizedek hazai európai élményeivel most is megerősítjük, hogy a szeretetre nem csak az árváknak, a fenyegetett életsorsban vergődő gyermekeknek van szükségük. A szeretet valamennyiünk gyógyító erőforrása.

Ezzel a missziós küldetéssel járja a történelmi hazát, a Kárpát-medence településeit, és jut el a világban szétszórt magyar közösségekhez, hogy

szentbeszédekben, előadásokban mondjon igent az életre, hogy legyen már elég az önsorsrontó siránkozásból, hogy ne jajongjunk, ne keseregjünk, hogy merjük mi magunk önmagunkból, környezettünkönkől előhívni a jót, a jó szándékot, a jóakaratot, amely forrása a sikerélménynek, amely életre segítheti a közösség, a nemzetközösség, a keresztény európai közösség erkölcsét, az igenekből építkező jövőjét.

Magyar nemzetünk határok feletti egyesítésének történelmi pillanata volt, amikor 2013. december 5-én (december 5-én!) az Országház kupolatermében országunk vezetői előtt tette le állampolgársági esküjét édesanyjával együtt az ötszázezredik külhonban élő magyar, Bőjte Csaba ferences szerzetes.

A Szent Korona jelenlétében Csaba testvér a Bethlen Gábor által megálmodott és megvalósítható Tündérkertről, a Kárpát-medencei népek, nemzetek együttműködéséről, Isten országáról beszélt. Az aranykor nem mögöttünk, hanem előttünk van, és ennek az igenekből kell megépülnie.

Ki gondolta akkor, amikor Csaba testvér a határok átjárhatóságáról beszélt, hogy másfél esztendő múlva, az idei esztendőben, nyár elején a Heti Válasz riportere ezt kérdezi tőle: „Építene kerítést a magyar–szerb határon?”

Csaba testvér válasza: „Most lehet, hogy építenék, de jó nagy kaput tennék rá, hiszen tudatosan kell fogadni az érkező életeteket, mint ahogy a gyermeket is.” Arra a kérdésre pedig, hogy a migrációsáradat miatt veszélybe kerül-e kereszténység, Csaba testvér így válaszolt: „Hogy külföldről, Afrikából, Ázsiából rombolnák le a keresztény kultúrát? A történelem során mindig a belső bűnök bomlasztották szét a kultúrákat. Európát az itt élő megkeresztelt, de kapzsi, hitetlen, önző emberektől féltém.”

Köszönjük, Csaba testvér, ezeket a fegyelmező és figyelmeztető, gyógyító mondatokat is. Köszönjük iskolateremtő, nevelő munkásságotat, nemzetünket erősítő missziós útjaidat!

Állandóan úton vagy. Máskor is, most is elgondolom: honnan is érkeztl közénk krisztusi korban, Bőjte atya, ferences szerzetes, székely ember? Honnan is érkeztl, Csaba testvér?

Bizony mondom: a Csillagösvényről.